Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. Mali oglasnik 10 riječi D. 3.50 svaka daljnja 50 p. Priopćeno po retku D 10 — Plativo i tuživo u Šibeniku

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik, Ul. Episkopa Milaša. Izdavač i odgov. urednik Hamikar Vitaliani — Telefon br 47 —

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1. Pretplata mjesečno Din 1.– Inostranstvo Din. Čekovni rač. Zagreb 38.114 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJ

GODINA IV — ŠIBENIK — 28 MAJA 1936 — SPLIT — BROJ 375

Vođa govori

(Mistika u bačvi)

U prvom broju „Hrvatskog Dnevnika“, na prvom počasnom mjestu, progovorio je vođa hrvatskoga naroda u članku „Hrvatski pokret i seljački pokret“. I mi, kao pripadnici hrvatskog plemena, i ako nismo pristalice hrvatskog pokreta, sa velikim interesom i zanimanjem htjeli smo da čujemo napisanu riječ Vođe, da čujemo njegovu tezu, uopće da saznamo njegovo lično mišljenje o ovako važnom predmetu, obuzeti iskrenom željom, da njegovu riječ poslušamo i u svojimo, ako se ona bude temeljila na zdravom shvaćanju, na logičnom razmatranju i na istorijski dokumentiranom izvađanju.

Ali na naše veliko začuđenje ostadosmo razočarani. Našom najboljom voljom nismo mogli nikako niti da pravo shvatimo smisao njegova od govora na postavljeni prigovor — „koji se vrlo često medju građanstvom čuje“ — „Zašto neki posebni seljački pokret?“

Vođja hrvatskoga naroda, nakon ovako postavljenà prigovora, razvija svoje misli o nacionalizmu, koji da je usadjen u svakom narodu; spominje teorije o tako zvanim političkim narodima, koji nisu drugo nego sredstvo, da se koliko toliko opravda vladavina jednog naroda nad drugim ili više drugih naroda; navodi kao primjer narode bivše Austrije i Ugarske, koji su, pored svih teorija o političkom austrijskom i političkom ugarskom narodu, ostali Česi, Slovenci, Ukrajinci, Slovaci, Srbi i Rumunji i zaključuje da je prema tome razumljivo, da se nije moglo postići da Hrvati ne ostanu Hrvati“ sa duboko uvriježenom težnjom za očuvanjem svoje nacionalne hrvatske individualnosti i za postignućem svoje hrvatske državnosti. „Vođa pak nastavlja i tvrdi“, da je sve to nepobitna istina, nu uza sve to da nacionalizam ostaje pusta forma, ako nema nikakove sadržine t. j. ako ta forma nije zato tu, da ostvaruje ideale pravice među ljudima, koja se danas naziva socijalnom pravicom.“ Zatim „nacionalnu državu, bez takove sadržine, uporedjuje i bačvom, koja se bez vina, pored najjačih željeznih obruča, rasuši i raspada. I onda — kaže vodja — traže se novi putevi, a obično se prelazi preko onoga, što je najvažnije, a to je *čovjek*; postavljaju se nove ideje, koje konačno služe same sebi; nastoji se provesti ih pod svaku cijenu pa i pod cijenu, da čovječanstvo njima robuje — a hrvatska narodna politika ne će tim putem, ne će ni tudje ni domaće samovolje — bilo pod imenom boljsevizma ili fašizma; neće, jer se jednim i drugim gadi ona misao, radi koje su prolivene već rijeke krvi i suza — misao slobode.

I sad, kao da je istaknutim navodima suzbijen prigovor: zašto neki posebni seljački pokret? hrvatski vodja, sasvim oprečno, ovako zaključuje:

„I zato se hrvatska narodna politika ne može odijeliti od hrvatske seljačke politike, koja istodobno nosi borbu i za narodnu slobodu i za socijalnu pravicu.“

Mi ipak s naše strane iz gore navedenoga možemo samo da izvedemo logički zaključak, da je suvišan posebni seljački pokret, kad se, prema tvrdnji samog hrvatskog vodje, hrvatska seljačka politika ne može odijeliti od hrvatske narodne politike, koja, kao što je sasvim prirodno, u sebi uključuje i seljačku politiku. Ovdje pak napominjemo ispravno razlaganje sarajevskog „Katoličkog Tjednika“, koji, osvrćući se na predavanje g. Rud. Hercega i na njegovu tvrdnju, da primorci (seljaci) i u materijalnoj i u duhovnoj produkciji jesu i moraju biti mjerodavni, a da se t. zv. sekunderci (radnici) i tercijarci (građani) moraju prema njima ravnati, veli:

„Nije uvijek primarni elemenat, prva ideja, ono najplodnije u kulturi; često je udio razradjivača i organizotora puno i veći i važniji. Niti je direktni producent zato privilegovan, što zauzima u razvoju ranije mjesto; on također ne producira iz sebe, nego iz zemlje i iz svoje naravi, koja je od drugdje i na koju se svode svi staleži, jedni neposrednije, drugi posrednije, jedni izbližeg, drugi izdaljeg. Veliki hranitelj sviju nije na koncu konca ni seljak, ni lovac, ni rudar, nego je to zemlja i ljudska inteligencija, a za njima Bog, od kojih živi, samo na različan način i po drugoj funkciji, svi staleži.“ „Staleški ekskluzivizam i oštro grupiranje staleža u antitetičke grupe nije objektivno, a jedino je ispravna organska koncepcija društva, na bazi načelne ravnopravnosti i solidarnosti staleža. Pojedini staležf mogu imati posebnu važnost, i imaju je, ali ta se ne oslanja prvotno na njihovu kulturnu primarnost ili samostalnu proizvodnju, već na druge vanjske momente. A nikad nije ona takva, da bi druge staleže progutàla i učinila suvišnima, ili za sebe mogla s pravom tražiti isključivu kulturnu inicijativu i produktivnost.“

Razlaganje hrv. vodje nije pak moglo ni u najmanjoj mjeri da uzdrmà naše duboko uvjerenje, da naš nacionalizam treba da se osniva na jednoj ideji, koja ne trpi tjesnogrudnosti, da taj naš nacionalizam, naime, ne smije da bude uzak, ekskluzivan i separatistički kao i uvjerenje, da su, ne samo Srbi i Slovenci, nego i Hrvati izvojštili svoju narodnu slobodu ujedinjenjem u Kraljevini Jugoslaviji. Ostaje i nadalje nepokolebivo naše uvjerenje, da borba za socijalnu pravdu u našoj zemlji ima da se vodi ne putem samog seljačkgg pokreta, nego putem čestitih, sposobnih i požrtvovnih narodnih predstavnika kao legitimnih nosioca, „narodne volje i seljačkih prava, dakle ljudi, koji ne će prelaziti preko onoga, što je najvažnije, a to je čovjek“.

Što se pak tiče opasnosti boljševizma i fašizma, zašto umjesto isključivo seljačkog elementa, ne bi mogao da borbu prihvati cjelokupan narod i da na putevima te borbe prednjači čitavi školovani i neškolovani jugoslovenski elemenat?

Ljubo Rodić

Italija je protestovala u Londonu protiv dolaska Negusa

London 28. Doznaje se da je sinoć talijanski ambasador Grandi predao britanskoj vladi notu u kojoj Italija oštro protestira protiv Negusovog boravka u Engleskoj odakle će on nesmetano povesti energičnu akciju protiv Italije. Rim spočitava Londonu da je tim gostoprimstvom frapantno povredio neutralnost u talijansko-abesinskom sporu. Što se pak tiče Negusovog dolaska u Ženevu to si Italija pridržaje pravo da naknadno odredi svoje držanje, no za sada je više nego sigurno da Italija neće učestvovati na slijedećem zasjedanju Društva Naroda.

Vrteglavo naoružanje Francuske

London 28. Ovdašnji su politički krugovi silno iznenađeni vijeću da je francuska vlada odredila ogromne kredite u visini od 26 milijarda franaka za upotpunjenje svog naoružanja, koje prema mišljenju engleskih političkih krugova ide za tim da u podesnom momentu zaskoči Njemačku koja još nije ostvarila program svog naoružanja. U Londonu drže da je to glavni razlog zašto Francuska onako čvrsto stoji uz Italiju i potpomaže je u svim pravcima njezine vanjske politike koja osobito danas ide na štetu francuskih saveznika.

Kongres naših novinara

U Zagrebu dne 24 o. mj. u bijeloj dvorani Novinarskog doma održan je kongres novinara iz čitave naše države u vezi sa stogodišnjicom naše štampe i dvadesetipetgodišnjicom Hrvatskog novinarskog društva. Pretsjednik g. Slavo Jutriša održao je govor u kojemu je istakao značaj novinarskog rada za narod i državu. Zatim je bivši pretsjednik Hrv. novin. društva g. K Kovačić referirao o 25 godišnjici toga društva. Funkcioneri Centralne uprave iznijeli su referate o stogodišnjici našeg novinstva. To je bio službeni dio kongresa, a zatim je bio svečani banket i popodne nastavljen daljnji rad, tokom kojega je donesena važna rezolucija o novinarskim platama i mirovinama.

Negusov tambur-major Balalu, koji je bio visok 2 20 m, strijeljan je od Talijana u Addis Abebi radi spijunaže i razbojništva.

Savremene kulturne slićice

Splitski „Temp“ *ili barem* „Times“ *vulgo* „Jadranski (??) dnevnik, *himnopojac* Duce u *i pobjedama civilizatornih podviga u znaku bombardovanja iz nebeskih visina, sa zemaljskim zagušljivim plinovima, dobio je uz strogo kritičko-historički kapacitet potomka Trogiranina* Luciusa *i* Negrija, *ali od njih daleko jačeg pera, dobio je ponavljam g.* Belasa, *Trogiranina bivšeg nogometnog direktora šibenske gimnazije, kao* hiperkritika *i* uberhistorika, *a od jučer* N Č. (Niča ?!?) *iz Šibenika, kao privjesak g. Belasu! I prva pojava* Niča *obasja i onako već sjajno lice splitskog* Gjinova *(inače lvina) dnevnika.* Jezik, stil, skladnost, kultura, *a nada sve* vaspitanost *g.* Ni-Ča *iz šibenske „akademije besmrtnika“, tako se je „rukopipateljno“ očitovala i neusporedivo afirmirala da joj — lje — nema takmaca u balkanskoj žurnalistici!*

Protiv kega uperiše „bubnjarsku“ vatru „dnevnikovi“ strijelci (alias tercet: Gjino, čika Bela *i* Ni-Ča)? *Protiv Tribune, koju „Njegova Preotmjetnost“ Ni-Ča — i ne čita! On to sam izjavljuje! A kako onda čita skromne retke „neznalice“ P. J. G.?! Pa što se onda onako ljuti, bjesni i pjeni protiv jednog sirotana profesora i uzgojitelja koji mu najedamput postade* crnji od vraga, *jedino stoga što se usudi da dirne u* „Njegovu Premudrost“ *trogirskog Lucijusa!*

Čestitog Jugoslovena, prokušanog rodoljuba, uzornog i savjesnog nastavnika šibenske gimnazije, skromnog pisca oli temeljitog strukovnjaka u svojim predmetima, neumornog istraživača hrvatskosrpskog jezika i domaće historije, a nada sve neprikovna javnoga i privatnog života svećeničkog i građanskog, o kojemu sva poštena i nepristrana javnost u Šibeniku ima najbolje mišljenje, koji uživa poštovanje svojih starješina i kolega kao i čačkih roditelja i samih đaka, na njega onako prostački, *onako* „iz neba pa u rebra“ splitski tercet, *pod firmom nikakova* Ni Ča *(da li baš Šibenčanina?) htjede blatom da se nabaci?! Lavež — svijetla mjeseceva ne potamni!*

Stil je čovjek

Ako je istina da je stil čovjek t. j. se čovjek pozna po peru kao što ca po perju, onda je gospodin N. Č., ji je 22 V. t. g. u splitskom „Jadaskom Dnevniku" napisao „Kritiku kritici", čovjek vrlo loše kakvoće.

Ja sam na svoje članke, kojih sam zadnjih par godina više napisao, ekivao i želio odgovor bilo s koje rane, ali da ću dobiti odgovor pun kosti i zlobe, podlosti i jala, čim je dojena „Kritika o kritici" — nisam ekivao. Kad se već g. N. Č. uhva- o moje osobe, mogao je proresetati oje članke, mogao je pobiti moje rdnje i obeskrijepiti moje navode, al od svega toga nema ništa. On se osvrnuo samo na moj člančić u „Tribuni" od 7. V. t. g. „O Vojnovićevoj francuskoj Povijesti Dalmacije", i u tom osvrtu izlio svu svoju žuč, tako da se svaki čovjek zgraža.

Idimo redom.

Gosp. N. Č. izlijeva najprije svoj bijes na „Tribunu" — listić što ga izdaje doseljenik, u kojemu pišu doseljenici; u njemu niti oko njega nema ništa domaćega, ni po rođenju, ni po duhu, ni po srcu. On je strana biljka u hrvatskoj zemlji". Uzmimo da je g. N. Č. pravi Šibenčanin — u što mnogi sumnjaju — ne znamo čemu i zašto pokreći pitanje doseljeništva, tâ valjda smo danas u slobodnoj našoj državi svi svagdje kod kuće. Suradnici pak „Tribune" mnogi su iz samoga Krešimirova grada, jedan je suradnik — ako se ne varam — iz drevnoga Biograda na moru, drugi iz junačkoga Klisa na kamenu, ja sam grešnik iz Zvonimirova otoka Krka, a ima dopisnika i iz Knina i iz Splita. Izdavač je iz otetog nam Zadra, isad bi moglo nastati pitanje, može li on izdavati u Šibeniku listić, kome ne daje smjer on, nego suradnici. Pitanje doseljenika u nas Hrvata je zbilja zamršeno, osobito kad se doseljenici nameću da vode, pa je malko štakljivo da ga se dotičemo. Zar nije tragično da je iza smrti Starčevićeve vodio hrvatski narod jedan doseljenik, čiji duh još i danas ovdje ondje po kazuje svoj trag? Ali čemu da nabrajamo, najbolje bi bilo da u Splitu — počevši od „Jadranskog Dnevnika" — i u Zagrebu pokaže svaki svoj krsni list, pa da vidimo u koga nema ništa domaćega ni po rođenju, ni po duhu, ni po srcu.

U „Tribuni" se katkada javi po koji katolički svećenik, među njima i ja. Gosp. N. Č. daje savjete tim svećenicima, kako i što imaju pripovijedati i učiti, a to učenje primjercem potkrijepiti. Dvnih li riječi, lijepa li savjeta! I ja se toga držim, koliko mi slabost moja i krhost dopušta. Priznajem da nisam — nažalost — najbolji svećenik, ali znadem da nisam ni najgori, pa sa gnušanjem odbijam klevetu — dostojnu moralnog ubojice — „da ima danas (u Šibeniku) odgojitelja svećenika, koji su na sablast ljudima, djeci i ženama". Možda je to g. N. Č. crpio iz sudskih anala, al u tim analima sigurno nije našao imena svećenika — odgojitelja, suradnika šibenskog listića".

Kako rekoh onomadne, ja sam prilično pratio što se pisalo o Vojnovićevoj Povijesti Dalmacije, a osobito sam pomno pratio što je o tom djelu pisao u „Jadranskom Dnevniku" prof. Ante Belas. Meni se njegovo pisanje odmah nije svidjelo, ali sam šutio dok nisam čitao druge recenzije i dok nisam dobio knjigu u ruke i dok nisam čitao u „Obzoru" od 30. IV. 1936., da N. Lalić, koji je napisao opsežnu kritiku Vojnovićeva djela, po svoj prilici „nije stručnjak i da u Parizu nije mogao pročitati sve stručne ocjene..."

Tada sam istom u Tribuni 7. V. napisao članak „O Vojnovićevoj francuskoj povijesti Dalmacije", u kojem sam rekao:

O tom djelu još nijesmo čuli konačnoga stručnjačkoga suda. iako su se o njemu pohvalno izrazili naši profesori povijesti Novak i Tadić i Rumunj Jorga te neki kritik u ljubljanskom „Slovencu", koji Vsjnovićevu povijest zove „sekularnim dijelom". Kako čitamo u „Obzoru" napisao je i N. Lalić 30 stranica dugi prikaz toga djela u pariškoj reviji „Le Mande Slave". Ali zagrebačkom „Obzoru" taj sud ni je bio po volji, jer g. Lalić — iako ističe neke nedostatke — ipak odaje priznanje naporu rada, znanju i nadarenosti autora, koji je umio svoje djelo zaviti lijepim književnim oblikom. Budući da je „Obzor" posumnjao u stručnu spremu g. Lalića i požalio što mu nisu bile pri ruci neke stručne ocjene, napisali smo dalje: „Ne znamo na koje to ocjene Obzor misli, valjda misli na stručnu kritiku profesora Belasa. Belasovu smo „kritiku" pomno pratili, čitali smo sve što je dosad o Vojnovićevu djelu napisano u „Obzoru", pa mislimo da sve te nepovoljne kritike, i u Zagrebu i u Splitu, potječu iz istog izvora i nijesu pisane „sine ira et studio...." Uostalom ne znamo po čemu i zašto je Belasova kritika stručnija od Novakove, Tadićeve, Slovenčeve, pa i sada Lalićeve... A Belas je danas umirovljeni profesor historije, ali zato ne mora biti historik, kao što srednjoškolski psofesor našega jezika ne mora biti književnik ili kritik. No kod nas u Jugoslaviji, a osobito u Hrvata lako se ubraja u stručnjake i učenjake te ulazi u „Album zaslužnih Hrvata" svako ko plovi određenom strujom, iako nije ništa naročito dao. Jedan od najtežih grijehova — po Belasu — je što Vojnović sa simpatijom piše o N. Tomazeu. Po našem mnijenju to nije grijeh, jer je i „Matica H." u Zagrebu g. 1888 izdala Tomazeove „Iskrice" sa vrlo toplim Milčetićevim predgovorom i posvetila to biserje Krešimirovu gradu... Mislimo da Šibenčanin Tomazeo, koji je pisao našim jezikom, koji je prevodio naše narodne pjesme, koji je u pismu Kukuljeviću 1847 milio „da Bog narodnost našu čuva", zaslužuje — iako je iz poznatih razloga bio protiv ujedinjenja Dalmacije s Hrvatskom — bar toliko simpatija, koliko i trogirski biskup Toma Niger, o kom profesor Belas baš ovih dana s nekim osobitim zanosom piše".

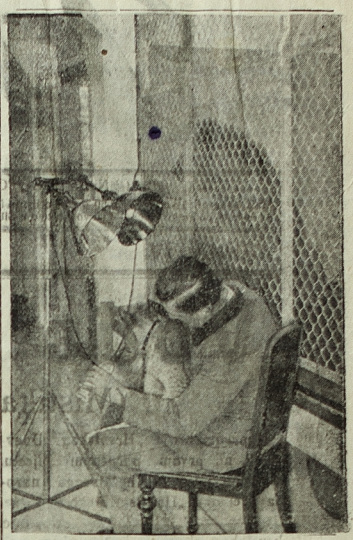
To naše pisanje izazvalo je g. N. Č. da još i ovo napiše: „Kad bi ispunili počatna slova P. J. G., dobili bi pravo zvanje, ime i prezime pisca, koja bi odala veliku njegovu dušu, moral i znanje, a koji ovdje, iako se krije pod šifrom i mantijom, na veliku žalost roditelja, a na zgraženje i izrugavanje djece dobro poznat". Ni na kraj pameti mi nije bilo da se krijem, a potpisujem se šifrom, otkada sam postao svećenikom, pa je ta šifra dosta poznata. Što se tiče duše i morala — bilo bi smiješno da sam sebe ocjenjujem, to nek sudi Bog i dobri i čestiti ljudi. S obzirom na znanje usuđujem se reći da ga imam bar toliko koliko i stićenik — ako nijesu ista osoba — gospodina N. Č. Svršio sam dva fakulteta, a svoje znanje pokazujem radeći u školi i izvan škole. Dok je stićenik gospodina N. Č. počeo pisati pred par godina, u pedesetoj godini života, ja sam se počeo javljati god. 1909 te sam surađivao u: Našoj Slogi (Pula), Narodnom Listu (Zadar), Novom Listu (Rijeka), Obzoru, Pokretu, Hrv. Riječi, Riječkim Novinama, Hrv. Straži, Istri, Novom Dobu, Savremeniku, Jugoslavenskoj Njivi i Vijesniku Starosl. akademije (Krk), a moje filološke bilješke u „Novosti ma" čitaju se češće sâ zanimanjem i priznanjem naših učenjaka.

Što se tiče „žalosti roditelja, zgražanja i izrugavanja djece" — o tom bi gospodin Ante Belas, poznati pedagog i umirovljeni direktor mogao više reći. Bili bi zaista čudni roditelji kad se ne bi žalostili zbog neuspjeha djece, a i zgražanja i izrugavanja djece uvijek je bilo. I danas to ga ima kao što je bilo i pred nekoliko godina kad su se i nastavnici i đaci i službinčad morali zgražati služajući grube psovke jednoga direktora. Samo što u mojem slučaju ne bi bilo jamačno ni „žalosti roditelja, ni zgražanja i izrugavanja djece" ni proljeva žuči gospodina N. Č., kad mi mislju vodiljom ne bi bilo narodno jedinstvo Srba i Hrvata. Hinc irae! To je moj grijeh, što svugdje i svagda ispovijedam tu misao hrvatske i srpske zagrebačke omladine iz god. 1898 koju je misao propovijedao — da ne spominjemo drugih — i tvorac Riječke rezolucije, predsjednik Jugoslaven. Odbora Dr. A. Trumbić.

Ali, kamo nas je zavela ta stručna „kritika o kritici"? Vratimo se k predmetu!

U svom prvom članku nabrojio sam stručnjake i novine, koji su se povoljno izrazili o Vojnovićevu djelu, i kâzao sam da nepovoljne ocjene — o tom kritika moga pok. kolege Dr. Grgina — potječu iz istoga izvora, kako je to očito iz „Obzora" od 16. V. koji — iako izlazi u Zagrebu, spočitava „ovdašnjoj" „Državi", koja izlazi u Splitu, što uzima u obranu Vojnovića. Tom bilješkom — kliče g. N. Č. — „Obzor" je raskrinkao splitski list. Tu je bilješku poslanu „Obzoru" iz Splita, preštampao — da opsjeni prostotu — splitski „J. D". Ovdje mi valja dodati da se i „L'echo de Belgrade" u dva maha pohvalno izrazio o Vojnovićevoj Povijesti, ali to „Obzoru" nije pravo, jer 1. II 1936. piše da to „na znanstvenoj bezvrednosti Vojnovićeve knjige ništa ne može promijeniti". Nije dakle Vojnovićeva povijest pisana samo s „protuhrvatskom tendencijom", nego je i „znanstveno bezvrijedna".

„Kritik o kritici" veli, da sam ja prešutio velike istine i napisao velike istine". Ja nisam nikakve istine prešutio, a još manje napisao: Naveo sam sve što sam čitao o toj knjizi u Obzoru, Slovencu, Novosti i u nekim beogradskim novinama; a listajući opsežno djelo i sam sam došao do uvjerenja da profesor Ante Belas u kritici i pregoni i da je vrlo tjesnogrudan. To ću i dokazati, ako mi do đe do ruku Belasova brošura, jer članaka iz „Jadranskog Dnevnika" nemam pri ruci, a naknadno sam doznao da prof. A. Belas nije baš osobiti poznavalac tuđih jezika. Naveo sam da se o Vojnovićevom djelu povoljno izrazio I Rumunj Jorga, koji je slušao historiju u Zagrebu, međutim g. N. Č. a po njemu i profesor A. Belas zadovoljavaju se ovom Jorginom rečenicom: „G. A. Belas izdao je naučnu kritiku o načinu kako je prikazana prošlost Hrvatske u dvama svescima Vojnovića o Dalmaciji". Ako se tom pohvalom zadovoljava g. N.Č. i njegov stićenik, zâdovoljavam se i ja. Ljubljanski je „Slovenec" donio vrlo opsežan podlistak pun hvale Vojnovićeva „sekularnoga dijela", koji je mene vrlo obradovao, i jedva sam dočekao priliku da taj izvanredan sud gdjegod iznesem. Istina je, da sam poslije toga čitao u „Slovencu" bilješku, koju navodi N. Č., ali sam odmah pomislio da tu nije čist posao... Ja se držim prve ocjene „Slovenčeve" a ne druge koja nije „Slovenčeva", već iz onoga istoga mutnoga vrela..... iz kojega se truje naše javno mnijenje. I ništa se ne čudim što je nedolični napadaj na šibensku „Tribunu" i na njene suradnike doseljenike, a u prvom redu na mene, izašao u splitskom listiću — „Jadranskom Timesu" u kojem je izašla nekoliko dana prije i *himna novom carstvu*. *P. J. G.*

U Berlinskom zoološkom vrtu otvorena je bolnica za životinje. U dvokatnici za liječnika ima sve potrebno: čekaonica, sala za operacije, radio na za liječnika, sala za bolničare i dr. Uz tu kuću je bolnica sa odjeljenjem za karantene i sa kavezima za sve moguće životinje.

Boljševičke gluposti u školi

Prema pisanju moskovske „Pravde" (br. 116) od postavljenih učitelja u osnovnim školama u Rusiji u godini 1935 bilo je sa višim obrazovanjem svega 1 posto a sa nižim obrazovanjem 34, 8 posto.

List dalje javlja vrlo zanimljive stvari iz sovjetskih škola. Tako na primjer po mnogim školama vrši se klasificiranje djaka po sljedećem neobičnom i komplikovanom sistemu: „Duhovno zaostali", „zlonamjerni dezorganizatori", „skloni zločinima", „defektni" (puno mana), „nemogući za vaspitanje", „socijalno neupotrebljivi" i „nepopravimi". Na koji se način vrši ovo klasificiranje u praksi, najbolje se vidi iz primjera, koji „Pravda" od riječi do riječi citira: „Lenjingradski delegat, drug Krivolapov, na komsolskom kongresu dao je izvještaj o jednome slučaju 9 godišnjeg dečka, koji je teško učio, od koga su učitelji tražili odgovor na sljedeća pitanja: Kojoj je klasi pripadao njegov djed? Kakvo je njegovo mišljenje o 5 godišnjem planu s obzirom na industrijalizaciju i kolektivizaciju? Dečko je tvrdoglavo ćutao našto su učitelji konstatovali da je „socijalno zaostao".

Ova savršena ludost pokazuje ne samo duhovni nivo, na kome stoje učitelji Sovjetske Unije, već i njihovo potpuno nerazumjevanje psihologije šk. mladeži, kao i tipično boljševičke stremljenje za birokratskim klasificiranjem i registrovanjem što je opšta pojava u Sovjetskoj Rusiji.

Proslava 80-godišnjice Nikole Tesle u Šibeniku

U subotu dne 30 maja o. g. proslaviće se u Šibeniku 80 godišnjica našeg zemljaka i svjetskog naučnika Nikole Tesle. Toga dana održaće predavanje o „životu i djelima Nikole Tesle“ g. prof. M. Marinčić u kinu Tesla u 19 časova uveče. Iza predavanja izvršiće se nekoliko eksperimenata sa Teslinim strujama, koji će biti vrlo zanimljivi.

U 20 časova biće na obali rasvjeta u čast slavljenika Nikole Tesle, a kroz to vrijeme će svirati glazba ratne mornarice.

Šibensko će građanstvo ovime odati dužnu počast ovom velikom geniju naše rase, koji je prodičio naše ime po čitavom svijetu.

Uspjele čajanke u Ofic. domu

U četvrtak i u subotu prošle sedmice, održane su u Of. domu veoma dobro posjećene čajanke. Prisustvovalo je mnoštvo uglednog građanstva i gg. oficira. U odličnom društvu i uz odličnu glazbu posjetioci su veoma ugodno proveli veče. Treba spomenuti da su cijene u svakom pogledu umjerene a posluga prvorazredna, pa se svakome prijatelju, koji posjeduje uživaocu preporuča da redovito posjeti ove priredbe, koje se sada u ljetnoj sezoni, kad se otvori bašća, biti još ugodnije. Mornarska glazba je na visini i pruža rijetki umjetnički užitak probranim i opširnim programom. Ugodno je i to što nema one dosadne kupljačine od stola do stola. Šibenik treba da je ponosan što ima takvu jednu ustanovu gdje može odličan svijet da ugodno provede koju veče.

Direkcija pošta ne žuri!

Kako smo već ovde pisali, jedna molba već 2 mjeseca leži na Direkciji pošta u Splitu i još nije riješena premda se radi o jednostavnoj stvari. To je čudno i samoj pošti u Šibeniku preko koje je molba upućena. Malo više ekspeditivnosti i obzira prema strankama!

PAO JE U MORE juče popodne na obali Kralja Krešimira u 5 sati mali Bačić Ante, dječak od 7 godina. Nije znao plivati, ali srećom opazio je to rejonski redar Krste Kuvač i izvadio ga.

Proračun Gradskog poglav. za 1936-37 g.

G. Pretsjednik Gradskog poglavarstva donijeće u petak pred finansijski odbor predlog proračuna za slijedeću budžetsku godinu. Taj predlog bio je gotov već u januaru o. g. i donesen pred finans. odbor, ali radi teškoća nastalih uslijed sniženja činov. plata donošenje pred grad. vijeće bilo je odgođeno. Finansijski efekat postignut sniženjem ličnih rashoda iznosi 130.000 dinara. Predlog budžeta predviđa redukciju i u rashodima po raznim drugim stavkama. Sjednica gradskog vijeća održaće se u nedjelju 7 juna.

Radnje na uljepšavanju grada
i gradski čakuloni

Opazili smo da Gradsko poglavarstvo u zadnje doba poduzimlje radnje po gradu i to na mjestima koja su za uređenjem odavno vapila, s druge strane, čuli smo razne prigovore tima radnjama od nekih građana, pa smo zamolili g. pretsjednika Grad. pogl. da nam kaže u čemu je stvar i da se osvjedočimo ima li mjesta prigovorima. Gospodin pretsjednik rado nam je izišao ususret i dao nam ove podatke:

Ministarstvo građevina odobrilo je raspis licitacije za ove radnje: 1) Uređenje „Tyršovog puta“ (od želj. stanice do suda) za svotu od 349.988 din., koji će biti izgrađen u granitnom betonu, a sa obe strane imaće tratoar obrubljen bijelim kamenom, kojemu će ploha biti betonirana. Biće provedena i kanalizacija.

2) „Splitski put“ (od nove carinarnice do pošte) za 236.759 din., biće izgrađen u granitnim kockama, sa obostranim tratoarom. Tu će se nadovezati stubište, a nivelata biće snižena za 3 m tako da će uspon koji je do sada iznosio 15 posto, iznositi 5.75 posto. Licitacija za ove radove raspisaće se u skraćenom roku od 15 dana. Projekti su već izrađeni na tehničkom otsjeku grad. poglavarstva.

3) Obala Kralja Aleksandra biti će uređena tako što će od kuća do željezničkog kolosjeka biti terasirana granitnim betonom, a od kolosjeka do obalnog ruba terasirana pravilnim granitnim kockama, koje će biti zalivene asfaltnom masom. Ovi radovi će se izvršiti iz kaldrmarinskog fonda Grad. pogl.

Gradsko pogl. osim ovih radova bilo je zatražilo od Ministarstva financija da odobri kredit od 230.000 dinara za uređenje puta kroz „Plišac“. Min. fin. obećalo je da će taj kredit odobriti pod uslovom da se prije svrše radnje na zgradi carinarnice. Ovaj uslov Ministarstva fin. postavljen je radi toga da se nebi prekoračio kaldr marinski fond ovog Grad. pogl. Nacrt i troškovnike za ovaj rad izradio je već tehnički otsjek Gr. pogl. tako da će se i ovoj velikoj potrebi grada u najskorije vrijeme udovoljiti.

Informirali smo se i o uređenju „Poljane Kralja Petra“. To uređenje izvršava se o trošku Grad. pogl. Obzirom na teške ekonomske prilike grada, broj radnika je veoma ograničen, tako da će se sa stalnim radnicima gotovo neosjetno izvršiti veći dio radnja. Pohvalno je što je Gradsko pogl. uza sve teško stanje našlo načina da se ovaj važan rad izvrši, ali nažalost kako smo primjetili našlo se ljudi, koji mjesto da ovo nastojanje pozdrave, našli su, unapred, bez poznavanja stvari, prigovore i čak su spremili protestni telegram na Banovinu radi „vandalizma“ počinjenog sječenjem onih nekoliko stabala na Poljani. Poznato je da su ona stabla prilično skupo stajala, a Poljana je i dalje imala izgled seoskog pazarišta, ali to ne pada u današnji račun. Mi smo se, naprotiv, osvjedočili da Grad. pogl. pristupa ovim radnjama smišljeno i stručno i da će ovaj najvažniji dio grada dobiti i gradski moderan izgled.

Pretstoji da državna cesta, koja vodi uz Poljanu, u najkraće vrijeme bude uređena, pa je i regulacija Poljane s tim u uskoj vezi. Uređaj Poljane sa stoji se u ovom: Cijeli plato biće podignut iznad cestinog tijela za 15 cm i obrubljen, tako da će biti potpuno odijeljena od svih puteva. Za odvodnjavanje izrađuje se posebni podzemni kanal u koji će se slijevati voda iz 3 sakupljača. Ploha Poljane biće uređena metodom sprameksiranja, koja najbolje odgovara iz higijenskih razloga, za šetalište. Sprameks se dobiva tako da se izvede najprije potpuni makadam, a taj se zalije asfaltnom masom koja se pospe čistim pijeskom i poravna valjkom. Tako se dobije kora debljine oko 3 mm., a koja sprečava prašenje, blaćenje i vrlo je elastična pa ne zamara pri hodu. Ova metoda obljubljena je na šetalištima naročito u Engleskoj.

Osvjetljenje Poljane biće izvedeno posebnim kabelima koji će dovoditi struju u 8 pravilno poredanih kande-bude.

SOKOLSKO DRUŠTVO U ŠIBENIKU — Omladinska sekcija, priređuje dne 6 VI u 8.30 sati naveče svečanu akademiju u vezi sa proslavom oslobođenja Šibenika od talijans. okupatornih vlasti. Program će biti veoma bogat kao na pr.: vježbe m. i ž. djece, muška djeca vježbaće prostu vježbu „U boj, u boj“, muški naraštaj iz vešće subotičke sletske vježbe, naraštajci će vježbati na správama itd. Djeca će prikazivati par lijepih igrokaza kao „Naša djeca“, „Dječji sokol“ i „Ranjeni vojnik“. Biće solo pjevanja, dueta i terceta, dječji mješoviti zbor i t. d.

Poziva se građanstvo da posjeti ovu lijepu i značajnu priredbu.

NOVI POTPUNI LJETNI VOZNI RED za sva saobraćajna sredstva izišo je iz štampe i prodaje se u tiskari E. Vitaliani i Sin uz cijenu od 4 din.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGREB I. prigodom petnajest-godišnjice osnutka priređuje 6 VI u 21 sat uveče sokolsku akademiju za koju je razaslalo svima prijateljima Sokola pozivnice sa nekoliko toplih bratskih riječi. Iza akademije biće zabava igrankom i tombolom.

Mladim saradnicima

U zadnje vrijeme javljaju nam se sa više strana saradnici za feljton i šalju pripovjetke kao i razne dr. pismene sastavke. Neki od tih sastavaka pisani su dosta dobrim jezikom, ali rádnja je obično naivna, beznačajna i prazna, druge opet nismo mogli štampati radi odveć slabog, upravo nemogućeg jezika, iako su pitanja koja tretiraju aktuelna i rado bi o njima donosili referate. Molimo one koji b željeli da im radnje izlaze u našem listu da, ako žele dobiti objašnjenje zašto stvar nije štampana, prilože marku za odgovor, ćok svaku dobru stvar ćemo štampati. Uredništvo.

NIKOLA TESLA
prigodom njegove 80 godišnjice

Naš je narod tokom nebrojenih stoljeća dao kulturnom svijetu velikih naučenjaka na raznim poljima nauke, ali nesumnjivo da se među tolikima izdiže nas zemljak Nikola Tesla, koji je dika i ponos našeg roda.

Iza Edisona jedan je medju najvećim obretnicima na polju elektrotehnike. Teslino stvaralaštvo dalo je dosada čovječanstvu ove epohalne tekovine: Polifazne struje, vrtivo magnetsko polje, asinhroni motor, usavršene transformatore, visoko frekventne struje visokog napona, bezično osvjetljenje, primjenu visoko frekventnih struja u medicini, radiotelegrafiju, te fabrikaciju dušične kiseline. Svi ovi pronalasci, preobraziše ne samo električnu industriju, već su stvorili nova mašinska postrojenja.

Tesla nije samo radio za sadašnjost, naprotiv Tesla gleda daleko u budućnost i kao fantasta nauke stupa smjelo novim neutrtim stazama.

Najvišu slavu su mu pribavile visoko frekventne struje, koje se po njemu prozvaše Tesline. Tu mu je kao polazna točka poslužila obična lajdenska boca, a pošto je kod izbijanja svaka iskra zapravo veliki niz iskara zbog električnih oscilacija, tada je kroz izbijač prošla trenutačna naizmjenična struja jako visoke frekvencije. Savijemo li izbijač u nekoliko primarnih zavoja, tada će u sekundarnom svitku sa vrlo velikim brojem zavoja biti inducirana struja visoke frekvencije i velikog napona. Pomoću transformatora možemo lajdensku bocu neprekidno nabijati, te ćemo tako dobiti neprekidno Tesline struje. Tesline struje našle su veliku primjenu u medicini pod imenom diatermije i darsonvalizacije. No još jednom je za svjetlio Teslin genij silnom svjetlošću, još jednom se je pokazao Tesla dobrotvorom čovječanstva. On je naime stvorio glavne principe, na kojima se izgradila radiotelegrafija i radiotelekinetika. U doba kad je talijanskom naučenjaku Markoniju uspjelo davati znakove na nekoliko kilometara dotle slavni Tesla šalje i prima na daljinu od 1000 kilometara. I umjesto priznanja, nailazi Tesla u ono doba na zapostavljanje i prešućivanje.

Istom kasniji nagli razvitak radi tehnike, koji je Tesla u svojoj proročanskoj viziji točno predvidio i izrekao, bazira na Teslinom pionirskom radu, pa je i sām Marconi bio prisiljen da predje na njegov sistem.

Tesla je osim toga konstruirao visoko frekventne generatore sa 30.000 promjena na sekundi. Značajno je da je Tesla god. 1897 konstruirao model ladju, kojom je stavivši je prethodno u pogon, bezičnim putem upravljao.

Predaleko bi nas odvelo, kad bi još mnogo toga nabrojili i opisali što je stvorio genij naše rase, kao što je Tesla. Dovoljno je ovo dosada spomenuto, da mu pribavi zasluženo mjesto i priznanje u nauci. Njegovo će ime biti vezano sa sadanjim ogromnim napretkom čovječanstva, za kojeg je više doprinio, nego svi diplomati svijeta, jer svi njegovi mnogobrojni pronalasci doprinesoše u velike bratstvu naroda i svjetskom miru.

Nikola Tesla rodio se 10 jula 1856 god. u Smiljanu u Lici od oca Milutina, pravoslavnog svećenika, i od majke Djuke, koja je također bila iz stare svešteničke obitelji Mandića. Višoku tehničku školu polazio je u Gra[illegible] i Pragu. Kao mlad inženjer radio je u mnogim preduzećima u Budimpešti, Parizu. Presudne godine 1883 polazi u Ameriku, gdje se uposli kod glasovitog Edisona. Kod Edisona počne zasnivati prve svoje fundamentalne patente. Sreća ga posluži da upozna tadanjeg velikog industrijalca Westinghousea, kojeg zainteresuje o veličini svojih zamisli. Westinghouse prihvati Teslin plan za uređenje električnih centrala kod Niagarinih slapova, ali Tesla ne htjede stupiti u njegovo preduzeće, ne htijući se sputati u radu. Odlazi iz Westinghouse preduzeća i osniva svoj vlastiti laboratorij u New-Yorku u kojem iznalazi svoje poznate struje i transformatore. Godine 1895 izgorio mu je laboratorij. To je bio silan udarac za njega. Tesla nije očajavao, nego namaknuvši potrebita sredstva nastavi svoj rad u punom obimu, za dobro cijelog čovječanstva.

I zato prigodom njegove 80 godišnjice odužuje se čitav naš narod, slaveći njegovo svjetlo ime diljem čitave naše domovine, želeći mu da ga Božja providnost još za dugi niz godina uzdrži čila i zdrava na ponos našeg naroda i za opće dobro čovječanstva.

Raspored ispita na Drž. real. gimnazijl sa klas. odeljenjima u Sibeniku

1 juna počinju ispiti onih **privatnih** *učenika koji su podnijeli molbe da polažu jedan ili više razreda i neposredno zatim niži ili viši tečajni ispit.*

Onim pak **privatnim** *učenicima, koji će da polažu jedan ili više razreda a ne idu na niži ili viši tečajni ispit, počeće 11 juna.*

Razredni *ispiti učenika udaljenih po § 54 održaće se 7 juna.*

Popravni *ispiti učenika IV i VIII razreda vršiće se 10 juna.*

Pismeni niži viši *tečajni ispit sa sve učenike počinje 12 juna.*

Prijemni *ispit redovitih učenika, koji žele da se u početku nove školske 1936 37 godine upišu u I razred gimnazije, obaviće se 25 juna, a* **prijave** *će se za ispit primati do zaključno 22 juna.*

Detaljan rasporedobjavljen je u školskoj zgradi.

Noćni napad na ribare

U Vašem cijenj. listu od 21 o. mj. donijeli ste članak iz Rogoznice pod gornjim naslovom, a kako u njemu nije bilo izneseno ono glavno to molim da štampate slijedeće:

Napadaj na naše ribare nije uslijedio radi toga što naše lovište pada u općinu trogirsku, jer Rogoznčani su lovili tuda od davnine bez smetnje, a ovaj napadaj, kao i drugi u zadnje doba uslijedio je samo zato što Ivan Delale, ribar, nije mačekovac nego dobar Jugoslaven i samo zato je izvršen napad uz poklike: „O [illegible] jer da Jugoslaven nema prava tu ribati. Prisiljavali su ga da viče: Živio Maček, a kad on to nije htio navalili su na nj.

Ovakvi napadaji dešavaju se češće od nekolicine pokvarenih ljudi iz zaseoka Zaselo i Dvornice opć. trogirske. Za dokaz i objašnjenje navešću neki krupniji slučaj. Tako ribari Begavčića Budiše, njih 9 na broju, potezali su mrežu u uvali Rogoznice na mjestu Zatoglav. Prije nego su mrežu istegli napali su na njih puškama, i naoružani još vidljivo i noževima za pasom, Marko Vidović Božin, Ivan Karabatić, sin današnjeg načelnika općine trogirske i Frane Vidović rečeni Markica koji je bio pripravan da baci dinamit u Rogoznici na ono mjesto gdje zateče najviše nacionalista. Sreća je htjela da mu je dinamit dan prije, pri vježbanju, eksplodirao u ruci i raznio mu desnu ruku, koju su mu u bolnici otsjekli. Dakle, ta trojica pozvali su bose i goloruke ribare da „bježe iz hrvatskoga mora" i da pobacaju uhvaćenu ribu. Ribari su ribu i pobacali da ne bi stradali od mahnitih divljaka.

Ima slučajeva da je ova ista banda ustavljala ljude na putu, tražila da dižu ruke u vis, opljačkala ih i izudarala. Stalno još i danas dolaze u Rogoznicu oboružani revolverima, dinamitom i vojnim austrijskim noževima, prijete i kreću se slobodno, a da niko ništa protiv njih, do danas, nije poduzeo. Ovo se sve događa javno, ovo sve moraju da gutaju ljudi dobri nacionalisti, a oni koji viču proti svemu i svačemu, zaštićeni su.

Pitamo nadležne, koliko će se još čekati da jugoslovenima u Jugoslaviji budu zajamčena prava, ravnopravna građanina, bez ikakove mjere u kojoj ih uživaju oni koji proti Jugoslaviji viču?

Rogozničanin

PREGLED DOMAĆE ŠTAMPE

„Politička Smotra"

Naslov je novog nedeljnog informativnog časopisa za političke, kulturne, socijalne i privredne pitanje, a izlazi u Beogradu (Prizrenska 3) svake subote prije podne.

Iz 2. broja ovog lijepo uređenog časopisa prenosimo slijedeće:

O proglasu jugoslovenske nacionalne stranke:

„Karakteristično je da Jugoslovenska nacionalna stranka, ostajući na liniji jugoslovenskog unitarizma, smatra da se međuplemenski odnosi mogu urediti na bazi širokih samouprava i administrativne dekoncentracije. Ona se izjavljuje spremnom da prihvati svaku soluciju hrvatskog pitanja u duhu jugoslovenske ideologije.

Ali najkarakterističnije je to da se Akcioni odbor Jugoslovenske nacionalne stranke svečano ogradio od fašizma. Ovo je utoliko zanimljivije što su levičarski elementi u posljednje vreme i ovu stranku optuživali zbog fašističkih tendencija."

O držanju i planovima g. Kumanudija

„Ovaj naš dovitljivi i ugledni političar i parlamentarac takođe je radio, ali vrlo diskretno, na obnavljanju Jugoslovenske nacionalne stranke. Izgleda da on sada želi da se taj partijski okvir proširi na još neke političke grupe, koje stoje na jugoslovenskoj nacionalnoj liniji. Međutim, kod nas se iz opozicije vrlo teško ostvaruju nove političke kombinacije. Nije ipak nemoguće da g. Kumanudi i ovoga puta ostvari svoje zamisli i svoje planove."

O političkoj turneji

„Posle političke turneje g. dr Topalovića po Bosni održana je u Beogradu konferencija socijalističkih prvaka. Na ovoj konferenciji ponovo je uzeto u razmatranje pitanje osnivanja radničke stranke. Na konferenciji je doneta i jedna rezolucija u kojoj se kaže da socijalisti moraju u ovom prelaznom dobu odustati od svoje izolovane i samostalne akcije i sporazumeti se sa drugim političkim strankama. Po ovom pitanju nije ipak postignuta potpuna saglasnost, jer ima još nekoliko socijalističkih prvaka koji su za osnivanje samostalne radničke stranke."

O Svetislavu Hodžeri:

„. . . G. Hodžera hoće vlastitim snagama da dobije svoju političku bitku. Međutim, pitanje je da li se liberalna demokratija može podmladiti novim načinom organizovanja masa i novim parolama. Zatim, postavlja se još jedno pitanje. Može li se nova jugoslovenska nacionalna demokratija izgraditi bez udruženih napora svih zdravih političkih snaga u zemlji? Elementi nereda u punom su dejstvu u celom svetu. Protivu njih se u svakom narodu organizuje otpor i podižu brane za odbranu od rušilačke poplave. Takvu branu čeka i naša zemlja. Pojedinačni uspesi samo su prolazne epizode u velikom ratu, koji se vodi između dva nepomirljiva shvatanja sveta i života. Ostati po strani je nemoguće. Zato će se i g. Hodžera morati da opredeli i da svoju partijsku taktiku prilagodi zahtevima novog vremena i novim prilikama u svetu."

O „Gospodarskoj Slozi:"

„. . . G. Maček, uzeo je pod svoju patronažu akciju Gospodarske sloge. Ne mogući da dejstvuje na političkom polju, osećajući zasićenost sa parolama Hrvatskog nacionalizma u gladnim masama, on je hrvatski seljački pokret preneo na ekonomski teren, odnosno spontanoj akciji hrvatskih seljaka za poboljšanje njihovog ekonomskog stanja pozajmio je svoj autoritet i dao mu legitimaciju. Još se ne može tačno znati kakvu je upravo ulogu on igrao u celoj stvari, koliki je njegov udeo kao pokretača. Ali u svakom slučaju za uspeh ove akcije njegov pristanak i njegova podrška bili su od presudnog značaja. Od početka pa do danas; kad ova akcija može da izazove sukobe unutra hrvatskog fronta i same stranke, g. Maček pokriva ljude koji je vode kao i postupke, koji se često zasnivaju na sili. Ali se zato postavlja pitanje kako to g. Maček, pristalica pasivnog otpora, tolstojevskog neprotivljenja zlu, odobrava ovu dikretnu akciju u duhu silovitog sorelovskog sindikalizma, kojoj se kraj ne može danas sagledati. Mora se privremeno potražiti odgovor u jednoj slučajnoj okolnosti da su vođa HSS i mladi učenik sindikalističke škole g. R. Bičanić proveli duže vreme zajedno u zatvoru i da se tom prilikom g. Maček upoznao sa primamljivim postavkama Sorelove ideologije, ili je prosto mladi g. Bičanić stekao lično poverenje šefa stranke, u kojoj on pre toga nije bio.

Za razumevanje u opšte postupaka g. Mačeka treba znati da on mnogo polaže na etički momenat, kao i na karakter, lojalnost, poštenje i sposobnost žrtvovanja kod ljudi sa kojima radi.

Na čelu Gospodarske sloge jesu je dan bivši marksista Dr Tot, jedan sindikalista g. Bičanić, zatim najbliži politički saradnik g. Mačeka prof. Jelašić.

Docnije će se možda bolje moći objasniti geneza ove značajne seljačke akcije, čije posledice mogu danas više da interesuju javnost."

Pogledi jedne žene o političkoj atmosferi

Aprilska sveska zagrebačke Nove Evrope donosi iz pera Katarine Stanković članak O političkoj atmosferi u kome se između ostaloga kaže:

„Moralni nivo naše posleratne politike je, očigledno, vrlo nizak. Bez obzira na to kako je do toga došlo može se mirne duše utvrditi kao činjenica, da u našoj današnjoj dnevnoj politici prevlađuje tip šićardžije, modernog razbojnika, koji — pod maskom kulturna i napredna čoveka — stvara javno mišljenje i vlada raspoloženjem masa, potpomognut od pokvarene i snobovske dnevne štampe, kojoj ništa više nije sveto i koja ide samo za senzacijama i za novcem. Oni obesno i bez ikakvih obzira ili skrupula prevrću i ispovrću stalno preko jezika lepe reči i bombastične fraze, koje nikada pravi rodoljub i idealist ne bi na taj način obesvećivao i tako bestidno upotrebljavao kao sredstvo za postizavanje profanih ciljeva. Niti ih u tome može spreći ili obuzdati bilo kakva vlast, jer nema toga drakonskog zakona koji bi mogao do kraja osujetiti nepravdu i potrebu za nepoštenim i zlim delima...

Ovaj strahovito niski etički nivo naše sredine neće se moći podići sve dok naše javno mnenje ne bude veću cenu pridavalo čestitosti i poštenju. Čestitost uopšte ne notira više, da tako kažemo, na našoj berzi životnih vrednosti; u tolikoj meri, da čak ni mnogi od onih koji po svojoj prirodi ne mogu drugo do da budu pošteni, ne osećaju to više kao neko preimućstvo već kao nedostatak!

Šta je katolička akcija?

Na proslavi „Napretka" u Sarajevu nadbiskup g. Šarić rekao je da „Katolička akcija nije ništa drugo, nego ostvarenje velike devize hrvatskog apostola Starčevića, koji je rekao: „Bog i Hrvati"... Ne samo da odobravam svaku reč dr. Mačeka, nego kažem još i to da dr Maček govori onako, kako treba da govori i svaki naš svešteník i svaki naš biskup."

(Pol. Smotra)

Oklaj

O našem vodovodu nekoliko puta smo pisali u „Tribuni". Ima više godina da se govori o tome — odakle da se „pruži" vodovod do Oklaja i napokon zaključilo se da se zahvati vrelo u selu Lukaru, ispod Promine. Tamo su dolazili i stručnjaci, pa su konstatovali da vrelo daje 15 lit vode za jedan minut, što je ipak dovoljna količina da se odatle izgradi vodovod za Oklaj.

Sad je još lako dok su kišni dani i bunari puni vode, ali kad dođu ljetni, beskišni dani, onda najbolje znadu naši okolni seljaci kako je prijeka potreba od vode. Bilo je slučajeva da su ljudi bili prisiljeni da piju vodu odakle pije i blago. Nije ni čudo onda da bi se javljala i najteža oboljenja, kad je naš seljak u teškoj brizi zbog vode, a ona je od prijeke potrebe za dobro zdravlje čovjeka.

Kad bi se pitanje vodovoda što *prije riješilo* onda bi bilo riješeno jedno najvažnije pitanje naše općine. Molimo stoga nadležne da nam izađu u susret i da se pitanje našeg vodovoda jedamput skine s dnevnog reda.

H. K.

Oglas licitacije

„Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dne 8. juna 1936 u 11 sati prije podne četvrta ofertalna licitacija za opskrbu bolnice mlijekom za vrijeme od 16. juna do 30. septembra 1936. godine.

Za potanje obavijesti zainteresirani neka se obrate kancelariji bolnice za vrijeme uredovnih satova."

Upravnik bolnice:
Dr Machiedo

Bankovne knjižice kupujem, svaku količinu staro zlato, srebro, brilijante plaćam odmah.
„NAKIT" SPLIT Kralja Tomislava 3, Telef. 6 51 7—7

Prodaje se kuća uz vrlo povoljne uslove, sastojeća se od tri sprata, terase i vrta na idealnom položaju uz morsku obalu. Informac kod uredn.

Za 30 Dinara dobivate kod uprave Tribune Šibenik 10 kg. dobrog novinskog papira za omotavanje.

Podmirite pretplatu!

Odlkov. tvornica likera
Distilerija
i podrum
dezertnih vina
Buljan & Co
SPLIT Telefon 4-65
Maraskin - Cherry-Brandy - Likeri
Vermouth - Desertna vina
Voćni sokovi